Franqueig concertat

L'ESPURNA

Segona Epoca. Any II. Núm. 133. Girona, dimecres, 21 d'abril de 1937 EDICIÓ DE LA TARDA

Fracassat l'imperialisme feixista, França i Anglaterra es disposen a ofegar la nostra Revolució en nom de l'imperialisme democrátic.

PORTANTVEU DEL P.O.U.M. A LES COMARQUES GIRONINES

Editorial

L'imperialisme anglo-francès demana la suspensió de "LA BATALLA"

Sense que això signifiqui una bogeria d'optimisme, podem afirmar ben alt i ben clar que, malgrat la xarxa de travetes oposades, la sort de la guerra comença a decantar-se a favor nostre.

La potencialitat de recursos de què ha fet i fa gala el proletariat ibèric confirma la nostra majoria d'edat i a l'ensems la descomposició accelerada del règim semifeudal que ens oprimia.

Els feixistes de casa nostra compten, és cert, amb el concurs moral i material del feixisme italo-teutó; però, tampoc és menys cert, que tant Itàlia com Alemanya són avui potències, econòmicament, ben malparades i amb símptomes evidents de flagrant davallada.

Aquesta vegada, el proletariat espanyol, solidàriament ajudat pels nostres germans d'arreu del món, ha guanyat la partida al capitalisme feixista.

La Revolució espanyola comença a desfer-se de les potències obertament adversàries a la nostra causa.

Als Fronts de guerra, havem passat de la defensiva desordenada i curulla d'iniciatives cantonals a una ofensiva general i planificada. Mola s'ha estrellat contra les valls gegantines d'Urquiola i Ochandiano. A Queipo de Llano, li ha sortit el tret per la culata. Pretenia fer d'Almadèn una estació-terme i les forces proletàries li han tornat la pilota amb avantatge.

Madrid, continua fent honor a la coneguda llegenda: tomba del feixisme.

Al Front d'Aragó, les milícies catalanes esperen, joioses l'ordre terminant d'avançada.

El feixisme italo-teutó és imponent per esclafar la nostra Revolució espanyola.

El capitalisme internacional no li resta altre recurs coercitiu, cap més instrument de repressió que l'imperialisme democràtic.

França i Anglaterra comencen a descórrer la cortina i a parlar clar.

El Front Popular de la veïna República, s'assembla, en consigna i conducta, al Govern de Londres, com una goia d'aigua a una altra gota d'aigua. Frontpopulisme sinònim de conservadurisme capitalista.

El control de les nostres costes i fronteres, que la conxorxa londinenca havia anat aplaçant intermitentment en espera de la caiguda de Madrid, sembla, que la nit passada, començà amb el major luxe de precaucions.

El bloqueig exterior és acompanyat d'una febril activitat diplomàtica a l'interior de casa nostra.

L'imperialisme anglo-francès s'ha proposat enllestir la nostra guerra social imposant-nos la fòrmula democràtica, i com a mesura prèvia, a tall de profilaxis pacifista, *reclama l'expulsió dels ministres de la C.N.T. la suspensió de tota la premsa de la F.A.I. i el P.O.U.M., i la ràpida constitució d'un Govern republicà.*

Que existeixen temptatives de mediació, és una veritat com un temple. Federica Montseny no ha gastat pas embuts. Els fets, per altra part, més eloqüents encara, ho confirmen abastament.

"Combatiente Rojo", del P.O.U.M., suspès. "Castilla Libre" i "C.N.T.", cada tres per quatre, suspesos.

"Nosotros", de la F.A.I., suspès per temps indefinit.

"Ràdio P.O.U.M.", de Madrid, incautada.

Mancava, però, la gosadia màxima: "La Humanitat", portantveu personal de Lluís Companys, President de Catalunya, demana la suspensió de "La Batalla".

L'imperialisme anglo-francès exigeix la suspensió de "La Batalla".

Lenin digué:

La omnipotència de la riquesa és més assegurada en la República Democràtica perquè no es troba embolcallada amb una forma política odiable. La República Democràtica és el mantell polític més adequat per al capitalisme.

CRÓNICA DIARIA *per JOAN QUER*

La línea tortuosa del stalinisme

Al meu entendre, el P.O.U.M. ha comès l'error de no parlar prou clar respecte els procediments corrossius i perniciosos del stalinisme, quant a la revolució socialista ibèrica i internacional. El Congrès del Partit, que tindrà lloc durant la setmana del 8 al 16 de maig, discutirà àmpliament aquesta qüestió i fixarà les premises fonamentals de la mateixa.

El dia que els obrers descobreixin, gràcies a a llum i a la transparència cristallina de la crítica dels partits comunistes i socialistes independents escampats arreu del món, els mòbils veritables, la misèria moral i política i els procediments vils del stalinisme, tinc la seguretat absoluta que rebutjaran amb fàstic incontenible les teories, les tàctiques, els turiferaris i, naturalment, el mateix imperi anti-marxista de Josep V. Djugachvili Stalin, el rústec i sorrut llogarrenc de Didi-Lilo.

Maurin havia dit repetides vegades que Stalin era un governant empíric, el qual, però, no tenia res de comunista. No cal ésser molt astut per a descobrir en el stalinisme la desfiguració més completa i flagrant del marxisme revolucionari.

Per a dur a terme la tasca de l'anti-Marx, Stalin ha tingut necessitat d'exterminar físicament, per una banda, tot el que representava un testimoni del bolxevisme gloriós del 1917, i, en segon terme, muntar un enorme aparell internacional totalment subordinat als seus designis. Una tasca de primer ordre d'aquest aparell, ha estat la tàctica sistemàtica de centrar l'atenció del proletariat mundial en l'adoració pagana de la Rússia stalinista, com a objecte exclussiu i, parallelament, menar la campanya de descrèdit de les organitzacions insubordinades *respecte de la política del Kommintern.*

Una tal conducta, necessàriament havia d'ésser servida per uns assalariats de probitat indefinida, simples agutzils que, per la mesquinesa d'uns diners, renuncien al dret de pensar, dimiteixen la condició humana, essencialment distintiva, del dret a tenir idees pròpies i propagar-les.

"Solidaridad Obrera" publica, en la seva edició d'ahir, una informació relativa al descobriment dels escandalosos abusos d'autoritat comesos pel Conseller d'Ordre Públic de la Junta de Defensa de Madrid, José Cazorla, membre de les J. S. U. i del Comitè Central del Partit Comunista Espanyol, adherit a a Internacional Comunista. Aquest agent provocador al servei de Stalin — digne successor de l'ex-trotzkista Santiago Carrillo i de l'ex-socialista caballerista Segundo Serrano Poncela — ha comès a la capital de la República els més abominables atropells contra les organitzacions obreres que mantenen llur independència en front de l'imperialisme stalinià.

La "Soli" només fa referència als actes vandàlics que aquest nou Martínez Anido ha realitzat contra la C. N. T. ¿Quants estimats camarades del P. O. U. M. de Madrid i de les províncies castellanes han desaparegut sota l'ègida fraticida dels stalinians Cazorla i Carrillo? Algun dia — quan les circumstàncies de la guerra hagin variat — explicarem detalls del terror que ha planat, a Madrid, damunt els nostres camarades. I els obrers honrats s'indignaran.

A Catalunya — a Girona — e terror stalinià no arrelarà. En primer lloc, per la raó senzilla que si intentava brotar, l'exterminariem sense pietat. I en segon terme, perquè el stalinisme "sang-pur" està en franca minoria dintre de la seva pròpia organització i cal fer la justícia de dir que als neo-stalinians provinents de la Unió Socialista de Catalunya i del Partit Socialista Obrer Espanyol els repugna, per ara almenys, assimi ar-se l'ànima de botxí dels turiferaris de l'ex-seminarista de Tiflis.

GUIO

SABOTATGE...

Hi ha múltiples maneres de practicar el sabotatge. En l'actualitat, hi ha qui podria donar-ne veritables lliçons. Tan freqüent és en els nostres dies i tan aficionats alguns s'hi mostren. Clar que no es tracta pas d'un esport més. El sabotatge es justifica sempre en el camp social. Es tracta de perjudicar, amb ell, els interessos d'una classe. Enfrontats avui el món explotat i el món explotador, hom utilitza tots els mitjans per reduïr la força de l'enemic. Des dels mitjans més senzills (el sabotatge, per exemple) fins els més violents. En el cas del proletariat espanyol, començà aquest emprant els primers i ha acabat amb l'últim: el procediment revolucionari. Això no vol dir, però, que en plena Revolució, l'enemic no reaccioni i no comenci esgrimint les primeres armes de senzill però d'hàbil m a n e i g que preparen el triomf de la contrarrevolució. És el nostre cas actual. El mateix cas que es produí a Rússia i a Alemanya quan la revolució del 17. El cas que, fatalment, ha de presentar-se en totes les revolucions.

Les millores que el proletariat català conqueria el dia 19 de juliol, han estat víctimes del sabotatge de la reacció. Només volem referir-nos a una. A una que és potser la menys considerada pel propi proletariat i que és, no obstant, fonamental. És el problema de l'escola. La revolució, en els primers moments, creà la seva escola particular. Un tipus d'escola, informe en un principi, però que hauria a-

(Segueix a la pàgina 2)

Control a la vista!

Moltes gràcies, camarades Blum i Stalin

24 hores de control. Els vaixells de les potències imperialistes són a l'aguait de la Revolució espanyola, per escanyar-la.

Un cinturó de foc vetlla l'Espanya proletària. A la Mediterrània, l'imperialisme italo-teutó cuidarà del compliment *del* pacte.

A l'Atlàntic, els vigies pertanyen a un altre imperialisme: el democràtico-burgès de França i Anglaterra.

Enmig la traïdoria, un bon germà, un sol: Mèxic.

El comunisme oficial ha votat el control com l'ha votat, també el reformisme socialista.

Lenin havia dit: "el proletariat triomfant en un país, ajudarà a la classe treballadora internacional i intervindrà, amb la força de les seves armes, per tal d'alliberar-la".

La II i la III Internacionals són còmplices de l'atemptat imperialista contra el proletariat ibèric.

"Las Noticias" i "Treball" pretenen desviar l'atenció, silenciant la magnitud de l'atzagaiada dels amos llurs.

Moltes gràcies, camarades Blum i Stalin.

(c) Ministerio de Cultura 2005

VIDA DEL PARTIT

Diari parlat L'ESPURNA

—o—

Portantveu del P. O. U. M. i de la J. C. I.

Emissions a un quart de vuit del vespre.

Sumari corresponent a l'emissió d'avui dimecres a un quart de vuit del vespre.

Consignes del P. O. U. M. i J. C. Ibèrica.

"La Internacional".

Editorial de "La Batalla" i de "L'Espurna".

Interviu davant el micròfon amb el company Pius Guiral, que parlarà sobre "La F. E. T. E. i el seu esdevenidor".

Informació dels Fronts, (servei especial d'última hora).

Informació de Catalunya i de la resta d'Espanya.

Noticiari del Partit i de la J. C. Ibèrica.

* * *

Sumari del Diari parlat corresponent a demà dijous.

Consignes del P. O. U. M. i J. C. Ibèrica.

"La Internacional".

Editorials de "La Batalla" i de "L'Espurna".

Reportatges de Guerra. — Una jornada a Siètamo.

Informació de Catalunya, de la resta d'Espanya i dels Fronts de Guerra (servei especial d'última hora).

Noticiari del Partit i de la J. C. Ibèrica.

Fragments

Lletres dels combatents

A Tierz hi ha la Caserna General de la Divisió Lenin. L'alt comandament militar s'ha hagut de referir una i altra vegada a l'heroisme i l'abnegació dels camarades que lluiten sota la consigna i la bandera d'aquest nom: Lenin.

Al local de la divisió hi treballen de fa mesos i mesos uns minyons que calladament han realitzat una labor que la Revolució i la Guerra els ha d'agrair enormement,

I al davant d'ells, la figura de Rovira, aquest homenàs amb ànima d'infant i voluntat de ferro. Quan les coses s'acabin, caldrà parlar llargament d'aquest home, el valor militar més sòlid que ha parit la Revolució. Caldrà parlar del seu coratge, del seu seny, de la seva decisió, de la seva discreció gairebé excesiva. Al costat de tants herois una mica inflats que ens hem d'empassar cada dos per tres, la figura de Rovira destaca per la seva netedat, per la seva espontaneitat.

De Prats de Molló a Tierz són les fites que assenyalen l'activitat política, militar i revolucionària de Rovira. Les forces obreres, les forces roges del P. O. U. M., han trobat en Rovira el cap que mereixien.

Telèfons del P. O. U. M:
Redacció de L'ESPURNA,
P. O. U. M i J.C.I., 288
Club Esportiu Proletari, 561
Caserna Lenin: 122

SECRETARIAT FEMENI DEL P.O.U.M.

El Secretariat Femení del P. O. U. M. coneixedor de la seva responsabilitat revolucionària en els moments que estem atravessant i a fi d'agrupar i intensificar el treball de les companyes que, sense ésser del P.O.U.M., senten i comprenen quin és el camí que ha de seguir el proletariat per arrribar a la seva emancipació total, ha fet un carnet de miliciana que pot adquirir-se al nostre Secretariat per el preu únic d'una pesseta anyal.

Companya: Ja has ingressat al Secretariat Femení del P.O.U.M.?

Per a les joves generacions comunistes "Zimmerwald"

Els origens de la III Internacional i la lluita dels enemics de la guerra contra la traició de la II Internacional.

Editorial Marxista, 30 cèntims

SECRETARIAT ADMINISTRATIU I D'ORGANITZACIÓ

Es posa en coneixement dels afiiats que ja poden passar per l'oficina de cotització a recollir el rebut del corrent mes.

Recordem que als atrassats hi seran carregats 10 cèntims pel cobrador i passats a domicili.

El secretari
Joan Soler

Documents que han de conèixer tots els militants i simpatitzants del P.O.U.M.

RESOLUCIONES DEL PLENO DEL COMITE CENTRAL AMPLIADO
30 cèntims

LA POLITICA MILITAR DEL P.O.U.M.
30 cèntims

EDITORIAL MARXISTA
Baños Nuevos, 16 Barcelona

VIDA MILITAR DEL P.O.U.M.

DEPARTAMENT DE GUERRA DEL P.O.U.M.

A tots els companys i companyes del Partit Obrer d'Unificació Marxista i Joventut Comunista Ibèrica, se'ls espera cada dia a dos quarts de set de la tarda a la "Caserna Lenin" per a fer exercicis militars.

No deu mancar-hi cap militant.

El delegat responsable

DIVISIÓ LENIN
Delegació de Girona

Tots els companys que es trobin de permís, procedents de Molino de Lema, han de presentar-se demà, a les onze del matí a l'estatge del P.O.U.M. per a un assumpte del màxim interès.

El delegat Polític-militar,
Beltran.

NOTICIARI

El Comissari General d'Ordre Públic Rodríguez Salas, visita les forces de Girona

Comunicat Oficial de guerra facilitat per la Comissaria de Defensa de la nostra ciutat, a les dues de la tarda.

Sense novetat en el dia d'avui.

Girona, 21 d'abril del 1937

El Comissari Delegat de Defensa
Pey Sardà

Sindicat general d'Auxiliars i Treballadors de Farmàcia i Laboratori - U. G. T.
Comarcal de Girona

Es notifica a tots els nostres afiliats compresos en les lleves 1926-1936, passin lo abans possible per aquest Sindicat, per un assumpte interessant.

Demaneu al company Lavilla.

Girona, 21 d'abril 1937.

Servei Militar

L'Alcaldia interessa la presentació en les Oficines del Negociat de quintes, dels mossos que seguidament es relacionen, a l'objecte de fer-lis entrega de la Tarja acreditativa del resultat del reconeixement practicat per la Junta de Revisió Civil en l'Hospital Militar:

Mossos de referència

Francesc Soles Perich, Joaquim Roca Amich, Joan Grabulosa Canudas, Miquel Gil Bonáneis, Jaume Ministral Macià, Josep Giró Aragonés, Josep Fortià Pau, Francesc Font Puigsech, Josep Batlle Ventura, Joan Pibernat Esteva, Joan Serra Boadas, Josep Figa Pous, Xavier Carré Elps, Lluis Subirós Bordas, Alfons Vilar Abad, Josep Saló Serra, Lluis Pagés Vila, Josep Faus Bosch, Bonfill Malaret Sureda, Francesc Nadal Condés, Josep Corredor Pomés, Josep Roca Oms, Joan Cruz Gispert, Miquel Guitart Sarrà, Joan Farrés Arqués, Pere Molist Taulat, Angel Portell Albareda, Enric Roca Vallés, Narcis Carmaniu Sala, Vidal Viñas Serra, Cast Palahí Pla, Roc Rovira Pruneda, Pere Rich Figareda, Ferràn Ventós Serra, Josep Sureda Juan, Amadeu Oliva Trayter, Joan Soler Gironella, Jaume Rost Pujol, Josep Colomer Torrent, Ignasi Oliver Noy, Pere Amich Ferrer, Gaspar Rodriguez Aguiló, Rossend Bualons Calvet, Jaume Neu Martí, Esteve Coll Planas, Marià Molins Mallol.

Aquest matí en rebre els periodistes el comissari d'Ordre Públic Amadeu Oliva els hi ha manifestat que havia rebut la visita del comissari general d'Ordre Públic Rodríguez Salas el qual ha efectuat la seva anunciada visita d'inspecció a les forces de policia i seguretat, quedant gratament sorprés de la bona organització que regna entre les dites forces, per les quals ha tingut paraules d'elogi i admiració.

El comissari Oliva també ens ha dit que el senyor Rodríguez Salas acompanyat de la seva escorta s'havia traslladat a Figueres a inspeccionar les forces allí desplaçades.

Després d'això el comissari s'ha acomiadat dels periodistes.

1.er Regimiento Infantería
2.a División del Ejército Popular de Cataluña

Teniendo que enagenar este Cuerpo, el estiercol correspondiente a 120 cabczas de ganado que actualmente tiene, se hace público para los que deseen adquirirlo presenten condiciones, antes de las 20 horas del día 23, en pliego cerrado, en la Oficina Administrativa del mismo, que se halla en el Cuartel de la «Libertad» de esta plaza. La contrata se otorgará al mejor postor, y los gastos de anuncios serán a cargo del que la obtenga.

El Mayor,
Armengol

S'ha torçat la voluntat proletària, sometent la U. G. T. de Catalunya a l'hegemonia absoluta d'un partit polític que és el defensor sistemàtic i interessat de la petita burgesia, en contra dels interesos de la classe treballadora.

(Tierra y Libertad).

Nota de la Conselleria de Cultura:

A partit d'avui tindrà lloc en aquesta Conselleria de Cultura el pagament dels havers corresponents al mestres del CENU de les Comarques del Girones i La Selva.

Les hores seran de 12 a 1 i de 5 a7 de tots els dies habils, tinguent present que el dissabte solament tindrà lloc el pagament de 12 a 2 de la tarda.

Ràdio Girona

EMISSIÓ DE NIT

A les 19. — Obertura. Senyals horaris pel carilló. Lectura dels editorials o cròniques diàries de *L'Autonomista* i *Front*.

A les 19'15. Diari parlat *L'Espurna* del P. O. U. M. (Informació de darrera hora dels fronts).

A les 19'40. — Emissió del Partit Sindicalista.

A les 20. — Diari parlat C. N. T. — F. A. I. (Informació dels fronts).

A les 20'25. — Notes facilitades per la Comissaria de la Generalitat a Girona.

A les 20'40. — Servei especia d'informació de Ràdio Associació de Catalunya.

A les 21. — Comunicat oficial de la nit i altres informacions, des del Palau de la Generalitat. — Emissió del Comissariat de Propaganda de la Generalitat.

A les 21'20. — Música variada, en discos.

A les 22. — Comunicats oficials dels Ministeris de a Guerra i de Marina i Aire, des de Madrid. — Servei d'informacions de R. A. de C. (eventual).

A les 22'20. — Música selecta, en discos.

A les 23. — Fi de l'emissió.

EMISSIÓ DE SOBRETAULA

A les 13. — Obertura. Senyals pel carilló. — Música variada, en discos.

A les 13'45. — Emissió de la Delegació d'Estat Català, a Girona.

A les 14. — Comunicat oficial del matí i sumari del "Diari Oficia " des del Palau de la Generalitat. — Emissió del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya.

A les 14'20. — Servei d'informacions de Ràdio Associació de Catalunya (eventual).

A les 14'30. — Notes facilitades per la Comissaria de la Generalitat a Girona.

A les 15. — Fi de l'emissió.

Importantíssim per als veïns de Girona

Una discreta i prudent mesura d'ordre administratiu aconsella regular el lliurament dels tiquets de racionament de pa, sota normes que permetin acreditar de manera indubtable que els beneficiaris són veïns de la Ciutat, tallant de cop els abusos que es venen cometent i ordenant no solament les finances del Municipi, sinó també tot el que faci referència al racionament dels queviures destinats al consum de la població.

Amb aquesta idea el Consell Municipal de Girona, ha acordat:

1er. — Que a partir del 19 dels corrents es lliuri en les Oficines installades convenientment a Casa Carles, seguint l'ordre que oportunament s'anunciarà, els tiquets o vals de pa corresponents al mes de Maig que s'apropa.

2n. — Que per al lliurament del tiquet de racionament sia requisit imprescindible i ineludible, salvant les degudes excepcions, la presentació del rebut de pagament de lloguer de l'habitació que s'ocupa, corresponent al mes de Febrer passat. Sense la presentació prèvia de l'alludit rebut no seran lliurats als caps de família corresponents els tiquets de racionament, perdent aquells, als efectes dels serveis municipals, la seva naturalesa de veïns de la Ciutat.

3er. — Mitjançant la Premsa i la Ràdio s'anuncii amb la deguda anticipació els dies i hora en què es lliuraran els tiquets. El procediment que es seguirà serà el d'assenyalar per a dies determinats el lliurament dels tiquets a favor de la clientela de cada un dels forners amb establiment a Girona.

4rt. — Fer present als veïns que tots els rebuts de pagament de lloguer atrassats que no hagin estat satisfets abans del 18 dels actuals, seran recarregats amb un 50 per cent, en llur import, seguint els procediments senyalats per la llei per tal de fer-los efectius.

Girona, 10 d'Abril del 1937. — L'Alcalde President, *E. Duran.*

CONSELLERIA DE PROPAGANDA

Continuen rebent-se donatius per l'ajut a Madrid organitzat per aquesta Conselleria segons petició circular de l'Alcalde de Barcelona.

En el dia d'avui s'han rebut els següents donatius:

Teodor Salas Muntoriol, 5 ptes; Apocari Simón, 25; Lluís Arxer, 25; Miquel Soler Mestres, 25; Josep M. Pla Dalmau, 50; Fèlix Argemir, 25;

(c) Ministerio de Cultura 2005

Segueix amb intensitat la pressió lleial a tots els sectors

BARCELONA

Comunicat oficial del front d'Aragó

Barcelona (2 tarda). — El Comunicat de la Conselleria de Defensa no acusa res de nou als fronts llevat de lleugers tiroteigs i petits duels d'artilleria.

Visites a Companys

Barcelona (2 tarda). — El president Companys ha rebut aquest matí al seu despatx oficial les següents visstes: Doctor Serra Hunter amb una comissió del S. R. I. El comissari de Lleida, Jesús Pinilla i Montserrat Martí d'Ajut Català.

El «Diari Oficial» d'avui

Barcelona (2 tarda). — El Diari Oficial publica, en l'edició d'avui, els decrets següents:

Destinant 1 milió de ptes. al departament de Cultura per al pagament de despeses extraordinàries.

Destinant 20 milions a la Comissió de Guerra.

Destinant 150.000 ptes. per a despeses del departament d'Acció Social Universitària.

Destinant 6 milions de pessetes al departament de Proveïments.

Destinant 1 milió al Comissari delegat de la Generalitat de C. a Lleida, per a les despeses actuals.

Destinant 780.000 ptes. per a despeses de la Comissió de propaganda i direcció general de Ràdio difusió, emissores Ràdio Barcelona i Ràdio Associació.

I un milió de ptes. al departament de Finances.

MADRID

Madrid, 21.-Comunicat de guerra, facilitat per la secció d'Informació de l'Estat Major del ministeri de la Guerra.

Exèrcit del Centre.— Lleugers tiroteigs de fusell, metralladora i foc de morter als diferents fronts d'aquest centre, sense conseqüències per la nostra banda.

Una vegada més l'artilleria facciosa ha bombardejat la població civil de Madrid i ha produït víctimes.

Durant la jornada d'avui s'han passat a les nostres files diversos soldats procedents del camp rebel.

Agrupació Cuenca.—Des de les noves posicions aconseguides es mantingué un fort tiroteig amb l'enemic i duel d'artilleria, sense conseqüències a les nostres línies.

Agrupació Terol.—L'impetuós avanç de les forces republicanes pel front Nord d'aquest exèrcit, ha culminat en la jornada d'avui amb l'ocupació del poble de Celadas, situat a escassa distància de la carretera de Saragossa a Terol.

L'aviació republicana, amb la seva acostumada mestria i precisió, bombardejà intensaments, al matí, les posicions i tropes enemigues que tractaven de resistir pels voltants del poble i provocaren llur fugida.

Poc després, els nostres soldat, dotats de gran empenta i entusiasme, atacaren les dites posicions i ocuparen Celadas i obligaren l'enemic a retirar-se precipitadament.

El nombre de baixes, causat als rebels ha estat molt elevat i entre l'enorme botí recollit, encara sense classificar, figuren dues peces d'artilleria del 7'5 amb corresponent bertiar de tracció, quatre morters, set metralladores i altres efectes.

Es capturaren diversos presoners i es passaren a les nostres files bastants soldats.

Exèrcit de l'Est.-Pel front nord d'aquest exèrcit foren sorpresos dos grups de forces faccioses, i se'ls causaren diverses baixes.

A la resta del front, lleugers tiroteigs sense importància.

Exèrcit del Nord. — Front dEuzkadi.—Es bateren amb intensitat les posicions enemigues de Berrerin i Garragoiti, i es destroçaren diversos parapets i es causaren moltes baixes als rebels-

Front d'Astúries. — A Oviedo, lleuger canoneig i foc de fusell, i a El Escamplero intens foc d'artilleria sobre les posicions enemigues de Montero Otero, les quals sofriren llur càstic.

Es passaren a les nostres files diversos soldats amb armament i un d'ells amb fusell metralladora.

Agrupació Sud-Tajo. — Ha estat bombardejada amb gran intensitat i precisió per l'artilleria republicana la fàbrica d'armes de Toledo.

Els desperfectes causats han estat molt grans; s'observaren 19 explosions i un incendi d'importància.

Als altres fronts, sense notícies dignes d'esment.

Queviures a Madrid!
Ha arribat a la capital de la República la primera expedició dels Ajuntaments de Catalunya

Tenim notícies que ha arribat feliçment a Madrid l'expedició de queviures tramesa per l'Ajuntament de Barcelona, producte de la recapta enre els Ajuntaments de Catalunya i el poble de Barcelona.

L'arribada del nostres compans coincidí amb el diari bombardeig del poble de Madrid portat a cap amb un sadisme extraordinari pels que es diuen "salvadors" de la Pàtria.

Els madrilenys han agraït profundament que en aquest moments dolorosos, la representació de Catalunya hagi fet acte de presència aportant articles de primera necessitat que els són indispensables, sense tenir en compte els perills que avui reporta una visita a la capital de la República.

Davant del martiri de la ciutat heroica, Catalunya se sent més obligada que mai a acudir en auxili dels nostres companys que sofreixen; per això, ja s'està iniciant la segona expedició que voldríem que fós més important que la primera.

Els Ajuntaments de Catalunya tenen la paraula; són molts els que han respost a la crida, però en manquen molts encara. Darrerament, l'Ajuntament de Pins del Vallès ha lliurat 20 sacs de farina; anteriorment ja havia fet directament una tramesa a Madrid. De Solsona ens diuen que tenen recollides més de 20 tones de queviures; de Vallgorguina ens anuncien una tramesa de carbó. Tot el poble de Catalunya ha de voler contribuir a aquest ajut a Madrid.

Solament un sentiment de gasiveria impropi del nostre poble, podria permetre que els nostres germans de Madrid passessin fam. Que cap català no vulgui sobre seu aquest càrrec de consciència; els moments no són precisament els més adients per a desprendre'ns de queviures que a voltes manquen a les cases, però si no hi hagués sacrifici no hi hauria mèrit de cap mena en els donatius. Si estiguéssim en època d'abundància, Madrid ja no demanaria el nostre auxili. Per tant, amb sacrifici o sense, els catalans tenim el deure d'ajudar Madrid. Aquest compromís d'honor, aquest deure de solidaritat que ningú no vulgui defugir-lo.

Per humanitat, per sentiment i més que res per agraïment, ajudem Madrid, catalans!

L'ajut estranger a la causa proletària

València (4 tarda). — El comandament d'un vaixell de guerra polonès que es troba a aquest port ha fet lliurament al Ministre de Marina de la quantitat de mil pessetes per tal que siguin destinades als infants evaquats dels llocs castigats pel feixisme enemic.

El sorteig d'avui

València (4 tarda). — En el sorteig efectuat avui a València han sortit premiats els números següents:

Primer premi 29.209 — ALBACETE.

Segon premi 24.636 — CASTELLÓ.

Tercer premi 26.025 — BARCELONA.

Altres premis: 9.682, Barcelona; 13.564, Reus i 16.439, Lleida.

L'incendi de la fàbrica de Toledo

Madrid (4 tarda). — Completant les nostres notícies d'ahir, ens comuniquen de Madrid que ahir a primeres hores de la tarda encara continuava a Toledo i amb intensitat l'incendi a la fàbrica d'armes.

Front del Nord

Comunicat del govern basc

Bilbao (4 tarda). — El comunicat oficial del govern basc és aquest:

Guipúscua: L'enemic ha desplegat gran activitat ajudat per l'artilleria volent atacar les nostres posicions, però, ha estat refusat i s'ha hagut de retirar amb nombroses pèrdues.

Front d'Alava. — Biscaia: L'aviació enemiga ha bombardejat nuclis lleials sense conseqüències.

Els nostres aparells han posat en fuga per dues vegades a l'enemic. La segona, amb més fortuna, ja que hem lograt abatre un trimotor facciós, que ha caigut incendiat i sense donar temps a què els aviadors es llencessin a l'espai amb el paracaigudes.

La defensa de Bilbao

Baiona, 21. — En la guerra civil espanyola és actualment el front de Biscaia i de Bilbao el que mereix l'atenció primordial dels comentaristes. Heus ací com es presenta la defensa de Bilbao que els rebels voldrien encerclar:

Bilbao està defensada per 50.000 o 60.000 homes, ben proveïts d'armes i municions. A aquest nombre de combatents cal afegir-hi encara 5.000 minaires vinguts d'Astúries i 3.000 milicians de la província de Santander.

El material de guerra és tot de primera qualitat: armes automàtiques de repetició, llançaflames, metralladores dels millors models europeus, granades de mà, etc., etc.

Als voltants de Durango han estat construïdes vuit línies de trinxeres en forma de falca amb l'angle dirigit vers el front. Les trinxeres comuniquen entre elles, per passatges subterranis. Han estat preses també altres disposicions que seria indiscret revelar.

Pel que fa referència a l'artilleria i a l'aviació, Bilbao disposa de més de dos mil canons, installats a les altures que defensen els seus encontorns, en particular la Serra d'Artxanda i Begonya, que dominen la ciutat. Al cim de les carenes de la Serra Mendoya han estat bastides construccions de ciment armat i les bateries són camuflades d'acord amb els més moderns procediments en la fortificació fixa i de campanya.

Finalment, el Govern basc disposa de més d'un centenar d'avions de caça i de bombardeig i ha rebut aquests darrers dies importants reforços del Govern de la República.

ESTRANGER

Itàlia no vol saber res amb Anglaterra

Londres (4 tarda). — El mal estar de les relacions anglo-italianes a conseqüència del no reconeixement de l'Abissínia italiana per Anglaterra tindrà una ocasió per a demostrar-se.

Aquesta ocasió es presentarà aviat en motiu de la coronació del nou rei d'Anglaterra. La Itàlia feixista no hi enviarà cap delegat, ni cap vaixell italià assistirà a la revista marítima.

A més a més, les emissores italianes seran les úniques que no difondran cap fragment dels actes.

El general Badoglio a Trípoli

Nàpols (4 tarda). — El mariscal Badoglio, caigut en desgràcia als ulls del Duce durant la campanya d'Abissínia, s'ha embarcat aquest matí cap a Trípoli.

Moviment anarco-comunista a Buenos Aires

Buenos Aires (4 tarda). — S'han detingut importants components d'esquerra que preparaven un moviment anarco-comunista pel 1.er de Maig.

Continuen les activitats policíaques per a detenir tots els dirigents.

Ministre de guerra francès a Londres

Le Bourget (4 tarda). — Aquest matí ha sortit de Le Bourget cap a Londres el ministre de la guerra francès Mr. Deladier.

Assistirà a una conferència on farà ús de la paraula. Va invitat pel Comitè franco-anglès.

Els comunistes es manifesten a Polònia

Varsòvia (4 tarda). — Han estat detinguts 20 comunistes a aquesta ciutat i 14 a Dublin. La policia ha dissolt diferents manifestacions obreres.

Francesc Amigó, un quintà de sal i una caixa de sabó; Josep Bataller, una caixa de xampany; Joaquim Morillo, una dotzena d'ous; Jaume i Pepita Vila Duch dos pots de llet; d'una subscripció oberta entre els treballadors Municipals, 500 ptes.

Aquesta Conselleria agraeix profundament els donatius dels ciutadans esmentats i espera que d'atres engroixiran la llista de donants a favor de l'ajut a Madrid.

CONSELLERIA D'INDÚSTRIES MUNICIPALITZADES I VIVENDA

S'assabenta a tots els propietaris compresos a la base SEGONA de la municipalització de la Vivenda, i als efectes de que en el seu dia no se'ls hi posi dificultats en l'adquisició dels tiquets de racionament del pa, passin per la Conselleria de Finances (Entrada Casa Carles) on se'ls facilitarà un certificat acreditatiu de l'usdefruit de la vivenda.

Girona, 20 d'abril del 1937

El Conseller de Finances

J. Verdaguer Baró

Conselleria de Propaganda

Tal com s'anunciá en notes anteriors, el proper dia 23, a les deu de la nit i al Teatre Municipal, tindrà lloc el magne festival artistic a càrrec de l'Orquestra Simfònica de Girona, del pianista Vicens i d'un destacat rapsoda.

Aquest concert tindrà un caràcter purament benefic, i la seva recaptació serà destinada als menjadors populars que soste el Consell Municipal.

Festival artistic

El festival artístic anunciat per al divendres vinent, dia 23 d'Abril al Teatre Municipal, ha desvetllat gran interès entre els amants de la bona música de la nostra ciutat.

En aquest festival benèfic prendrà part l'Orquestra Simfònica de Girona; sota la direcció del Mestre Ricard Lamothe de Grignon, del pianista Josep Vicens i de l'excellent rapsoda Manolo Gómez, el qual recitarà algunes poesies de Garcia Lorca.

Aquest festival tindrà un caràcter benèfic, i la seva recaptació serà destinada als establiments d'Assistència Social que sosté el nostre Consell Municipal.

Els preus que regiran per aquest magne festival del tot popular, són els següents:

Entrada a pati, 2 ptes. Id. segon pispis, 1'50; Id. a circular, 1'25; Id. general, 1; Llotja a pati amb 6 entrades, 12; Id. primer pis, 6 entrades, 15; Id. segon pis, amb 6 entrades, 9 pessetes.

Cap gironí amant de la bona música i de les institucions populars, deu mancar a aquest festival.

Des d'avui podran adquirir-se localitats a les Conselleries de Cultura i Propaganda, de deu a una del matí i de quatre a set tarda.

(c) Ministerio de Cultura 2005

"La Humanitat" demana la suspensió de "La Batalla"

L'ESPURNA

PORTANTVEU DEL P.O.U.M. A LES COMARQUES GIRONINES

"LA HUMANITAT" ES EL PORTANTVEU DE L'IMPERIALISME DEMOCRÀTIC ANGLO-FRANCÉS

Problemes sindicals

Falten posicions clares

La nostra economia, per falta de posicions clares en l'actuació dels diferents sectors que puguin conduir a la realitat comuna d'un programa revolucionari, navega en el caos. No hi ha un pla concret en cap dels problemes de la Revolució. Vivim, inclús, a a defensiva del que puguin fer els qui foren les forces de l'antirevolució, sense que ens decidim a la solució d'aquest problema d'una manera definitiva, exigint que es sotmeti a la causa del proletariat. No hi ha pla de conjunt en la producció ni en la distribució. Som a mig camí en totes les coses. Què fer? S'uneixen totes les forces que volen frenar la Revolució. ¿Què fan mentrestant les dues centrals sindicals? Parlar d'aliança, d'unificació. Les manifestacions d'ambdues sindicals són favorables a una aliança, la qual cosa no té res a veure, en el fons, amb la unificació.

Es necessita fer la unificació completament neta de partidismes, començant per la base, recollint les aspiracions obreres.

Per això s'ha de començar pel principi. La unitat no es farà des de dalt, sinó per la base i pel cim, o no podrà ésser unitat. Intensifiquem les asassemblees conjuntes d'obrers de les dues centrals sindicals. Crèem les Federacions locals d'unitat sindical i per últim exigim la celebració d'un Congrès d'Unió, del qual en sorgeixi la central sindical única.

Detalls de l'ocupació del poble de Celadas per les nostres forces

València, 21. — S'han rebut notícies segons les quals l'Exèrcit de la República, que avança en vigorosa ofensiva per la província de Terol, ha ocupat, després d'una brillant operació, el poble de Celadas, on els rebels venien oposant dura resistència, per ésser el susdit poble posició de gran valos per a la defensa de les vies de comunicació de Terol amb Saragossa i Calatayud.

En aquesta victoriosa acció de les armes de la República, les forces lleials s'apoderaren de diversos canons, considerable nombre de morters, metralladores i fusells i altres efectes de guerra.

Durant la lluita es passaren als nostres rengles nombrosos soldats del camp enemic. D'altres han estat fets presoners.

Moltes companyies s'han llançat a l'assalt protegides per l'artilleria de campanya. Els aparells de bombardeig protegits pels caces també han cooperat brillantment a les operacions. Els efectes sobre les files rebels foren terribles.

Amics dels "Soviets"

El meu amic S. s'ha fet *amic* dels Soviets. En donar-me la nova, ha recalcat les paraules, talment com si vulgués tirar-me en cara alguna cosa: la meva "enemistat" amb els seus nous *amics*, per exemple.

L'any 17, el meu amic S. era un aliadòfil cent per cent. Un autèntic patriota de la "Llibertat".

A primeries del 18, va dir-me, a cau d'orella, que els Soviets eren uns venuts al Kàiser.

L'any 22, coneixedor de les meves activitats comunistes, em digué *eixalabrat*. Les nostres relacions es refredaren durant la temporada primorriverista. Jo vaig sortir pitant del meu poble (la vida se m'hi feia impossible), mentre el meu amic passejava la seva catxassa de burròcrata pels pasadissos oficials.

A l'adveniment de la Repúb ica, el meu amic S. plorava d'alegria. Un dia, però, vaig trobar-lo enfurismat. "Els ximples dels comunistes madrilenys havien promogut greus aldarulls que feien perillar la consolidació de la República. Passejar el bust de "Lenin" per la Porta de Sol! Quina barra! Provocadors, més que provocadors!".

Desfilaren, per la pantalla republicana, Fígols, Arnedo, Parc de Maria Lluïsa, Pasajes, Casas Viejas. A tot arreu, el meu amic S. descobria agents de la Lliga.

La F. A. I. i el B. O. C. eren, (no hi havia dubte!), una mena de viatjants obrers de la mercaderia lligaire.

Quan la campanya electoral del Parlament català, va dir-me, eufòric, a la sortida d'un míting: "Quina pallissa En Puig i Ferreter!". "A les dretes? — vaig preguntar-li: "Ca! A la F. A. I. i al B. O. C.!", contestà decidit...

I vingué Octubre...

Jo vaig passar-me quatre mesos en presó preventiva i vuit, d'atenuada. Dos processos: l'un pel Tribunal d'Urgència; l'altra, en Consell de Guerra.

"El meu amic S. continuà passejant la seva catxasa de burròcrata pels passadissos oficials".

En retrobar-nos, m'abraçà. "Azaña anava a la reconquesta de la República del 14 d'abril", em regalà a l'oïda.

Jo vaig indicar-li que tot plegat era un mite. "Els comunistes no toqueu mai de peus à terra", replicà".

* * *

19 de Juliol!

El meu amic S. s'ha fet *amic* dels "Soviets".

Encara, llegeix, solament, "La Humanitat". Encara s'omple la boca parlant d'Azaña.

Encara, malparla de la F. A. I. i del P. O. U. M.

Encara, és republicà i demòcrata i parlamentari.

Encara, em diu "eixalabrat".

El meu amic S. és el mateix d'abans.

Jo sóc on era.

El meu amic S. s'ha fet *amic* dels "Soviets".

Qui ha canviat?

M. M.

Ha sortit ja el primer número de

"GENERACION ROJA"

REVISTA DE LA JOVENTUT COMUNISTA IBERICA

SUMARI

Editorial.—**La misión de «Generación Roja».**
Joaquim Maurin.—**El año crucial de nuestra Revolución.**
Wilebaldo Solano.—**Los problemas del movimiento obrero juvenil internacional.**
Joan Andrade.—**El problema de la educación socialista de la nueva generación.**
Ignasi Iglesias.—**Notas sobre la función histórica de los Sindicatos.**
Antoni Solé.—**Los problemas de la juventud campesina española.**
G. Pradet.—**La juventud francesa y el Frente de la Juventut Revolucionaria.**
J. Martini.—**El caràcter del movimiento de los pioneros comunistas.**

Documents històrics de la joventut treballadora

La I. J. C. y la lucha antimilitarista.

32 PAG. **1 PESSETA**

DEL MOMENT

LA REVOLUCION Y EL CAMPO

Per Santiago Palacín

El gran interès d'aquest llibre en els actuals moments revolucionaris, es comprèn en llegir el

INDICE

Dedicatoria.
Feudalismo.
Cataluña, fomento de rebeldia.
La revolución y la propiedad de la tierra.
Errores cometidos en el campo.
Los intermediarios y las tasas.
Fusión sindical de derechas e izquierdas.
Economía agricola. Caja rural.
Economía agricola. Mutualismo.
Plagas del Campo. La rutina.
Canales y abonos químicos.
Camino del socialismo hasta el fin.
Diálogo de consultas.
Extracto y alocución.

Preu: Una pesseta

Descompte als corresponsals

GUIO

(Ve de la pàgina 1)

nat definint més i més el seu caràcter classista, proletari. Doncs bé, com totes les conquestes de la revolució, es troba en imminent perill.

El C. E. N. U., l'organisme cultural revolucionari, és sabotejat. Des d'on? Qui sap. Segurament que tota la contrarrevolució hi és còmplice. Com? De diverses maneres. Una d'elles és dificultant el pagament de la nòmina als mestres que regenten escoles del C. E. N. U. fins el punt que els mestres de Girona i comarques fa dos mesos i mig que no han cobrat. El fet que els mestres de Barcelona les hagin percebut, ens fa creure encara més amb un sabotatge.

Quina altra modalitat podrà inventar la contrarrevolució per tal d'esfondrar-lo definitivament?

GRACIETA

Fulletó de L'Espurna 64 - El Taló de Ferro

«Permeteu que us faci l'esboç de la puixança d'un sol d'aquests petits grups, els dels Camins de Ferro. Aquest grup té al seu servei quaranta mil advocats per a denegar les reclamacions del públic davant dels tribunals. Distribueix una pila de targes de circulació gratuita entre jutges, banquers, directors de diaris, ministres del cult, membres de les Universitats, legisladors del Estat i del Congrés. Alimenta luxosos centres de intrigues, *lobbies* (2) a la capital de cada Estat i a la capital dels Estats-Units; i en totes les grans i petites viles emplea un vertader exèrcit de gent de cúria i politicastres amb la tasca fixada d'assistir els comitès electorals i assamblees de partits, coaccionar els jurats, sobornar els jutges i treballar de totes les maneres a benefici dels interessos de les Companyies (1).

«Senyors, no he fet més que esboçar la puixança d'un dels set grups que constitueixen el cervell de la plutocràcia (2). Els vostres vint i quatre milers de milions de riquesa no us donen ni un ral de poder governamental. Representen una clofolla buida i fins aquesta clofolla ben prompte us serà arrabasada. Avui la plutocràcia té tot el poder en les seves mans. Es ella que fabrica les lleis, car és ella que posseeix e Senat, el Congrés, les Corts i les Legislatures dels Estats. I no s'acaba aquí. Darrera la llei, cal una for-ça per a executar-la. Avui dia la plutocràcia fa la llei i per a im-

Sud-Oest i Sud del Pacific; 4.t els interessos ferroviaris de la família Gould: i 5.è Morse, Seid und Leeds, coneguts sota el nom de Rock-Island Crowd. Aquests potents oligarques, eixits del conflicte de rivalitats, tenien de seguir inevitablement el camí que condueix a la combinació.

(2) *Lobby*, institució privada que tenia com objectiu d'intimidar i corrompre els legisladors considerats com a epresentants dels interessos del poble.

(1) Uns deu anys abans, aquest discurs d'Everhard, la Cambra de Comerç de New-York havia publicat un informe del qual extreiem aquestes línies: «Els ferrocarrils governen en absolut les legislatures de la majoria d'Estats de la Unió; fan i desfan com bò els sembla senadors, diputats i governadors, i són en realitat els veritables dictadors de la política governameneal dels Estats Units.»

(2) Rockefeller féu els seus començaments en la vida com membre del proletariat, i a força d'estalvis i d'astúcia reixí a organitzar el primer trust perfecte, el que es coneix amb el nom de *Standard Oil*. No ens podem estar de fer la citació d'una pàgina remarcable de la història d'aquells temps, per a demostrar de quina manera la necessitat per a la *Standard Oil*, de col·locar els seus fons d'excedència, esclafà als petits capitalistes i apressurà l'ensolsiment del sistema capitalista. David Graham Phillips era un escritor radical d'aquella època i la citació que fem d'un dels seus articles l'hem tret de un número del *Saturday Evening Peet* que porta la data del 4 d'octubre del 1902. Es l'únic exemplar d'aquell diari que ha arribat a les nostres mans; però per la seva forma i el seu contingut, podem deduir que era un periòdic popular de gran tiratge. David Graham Phillips s'expressa en aquests termes:

Farà uns danysaproximadmnt qeu ée srendsetaje ue Rockefeller estaven evaluades a trenta milions de dollars per una autoritat força competent. Havia ja realitzat tots els finançaments possibles i profitosos ds la indústria del petroli. D'allà endavant quantitats fabuloses, més de dos milions de dollars mensuals, cauen en la caixa de John Davidson Rockefeller sol. El problema de col·locar-los esdevenia una cosa molt sèria. Esdevenia un vertader pesombre. La renta del petroli anava creixent, s'inflava cada dia més, i el nombre de llocs segurs en col·locar fons era limitat, encara més limitat que a l'hora actual. No fou pas, precisament per cobdícia d'acumular noves rentes que Rockefeller es vegé obligat a adreçar-se a altres branques de negocis a més a més de la dels petrolis. Hi foren arrastrats per força pel fluix de riqueses que atrèia irresistiblement l'iman del monopoli llur. Tingueren que organitzar ei personal d'un servei especial amb la missió de buscar i fer enquestes per a fer noves imposicions financeres. Es diu que aquest personal perceb un salari anual de 125.000 dollars.

«La primera excursió o incursió remarcable dels Rockefeller s'operà en els Ferrocarrils. El 1895, ja governaven una cinquena part del kilomètratge del país. Què és el que posseeixen i dirigeixen avui com a principals propietaris? Són magnats en tots els camins de ferro de Eew-York, nord, est i oert, salvat d'un en el qual no hi tenen més que una part d'uns quants milions. Tenen participació en la major part de les grans línies que irradien de Xicago. Dominen diverses xarxes que s'extenen fins el Pacific. Son llurs vots que fan la força de Mr. Morgan en aquest moment, — cal fer constar que més necessitats estan ells del cervell d'aquest que aquest de llurs vots — i la combinació d'ambdós és el que constitueix en una gran part la *comunitat d'interessos*.

«Però les vies ferrades soles no eren suficients per a abservir amb rapidesa suficient les enormes onades d'or. Els 2.500.000 dollars de J.-D. Rockefeller no trigaren a creixer fins a quatre, cinc, sis milions al mes, fins a 75 milions de dollars l'any. Els petrolis esdevenien tot benefici. L'empleu de les rentes aportaven llur petit tribut d'un grapat de milions.

«Els Rockefeller prengueren cartes en el gas, l'electricitat, tan prompte com aquestes indústries foren prou desenvolupades per a constituir una col·locació garantida. I ara una gran part del poble nord-americà, sigui quin sigui el mitjà d'enllumenament que empri, petroli, gas, electricitat, estan abligats a anar enriquint els Rockefeller tan bon punt el sol s'ha post. Més tard es llançaren en la hipoteca de granges. Es conta que, ara fa uns quants anys, quan la prosperitat permeté als cultivadors d'alliberar-se de llurs hipoteques, J.-D. Rockefeller en fou tan afectat que casi les llàgrimes li vingueren als ulls; vuit milions de dollars que crèia col·locats en lloc segur i amb uns bons interessos per una sèrie d'anys de l'esdevenidor, se li acumu-

(c) Ministerio de Cultura 2005